

О. В. Бурдіна

аспірантка

*Національна академія статистики,
обліку та аудиту*

СУЧАСНИЙ СТАН ІНВЕСТИЦІЙНО-ФІНАНСОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ ТА АВСТРІЇ

Актуальність проблеми. На сучасному етапі питання інвестування є вирішальним для економічного розвитку будь-якої країни. Сьогодні Україна знаходиться в глибокій економічній кризі, що викликана конфліктом на її території. Для виходу з цього становища Україні не достатньо власних коштів, тому на сьогоднішній день актуальним є питання залучення прямих іноземних інвестицій, що дасть також доступ і до новітніх сучасних технологій, підвищення рівня виробництва та конкурентоспроможності продукції на зовнішньому ринку товарів та послуг.

За період 2013-2014 років на 50% скоротилися надходження прямих іноземних інвестицій в Україну. Тому необхідно активно розвивати стосунки з потенціальними та вже існуючими країнами-інвесторами, щоб підвищити рівень залученого іноземного капіталу. І одним із таких існуючих інвесторів на сьогодні є Австрія.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У більшості досліджень значна увага приділялася питанням саме залученню іноземних інвестицій в економіку країн, що розвиваються чи до країн з перехідною економікою. Серед іноземних дослідників цим питанням займалися Дж. Даннінг [1], Р. Вернон [2], Ф. Шнайдер [3] та інші.

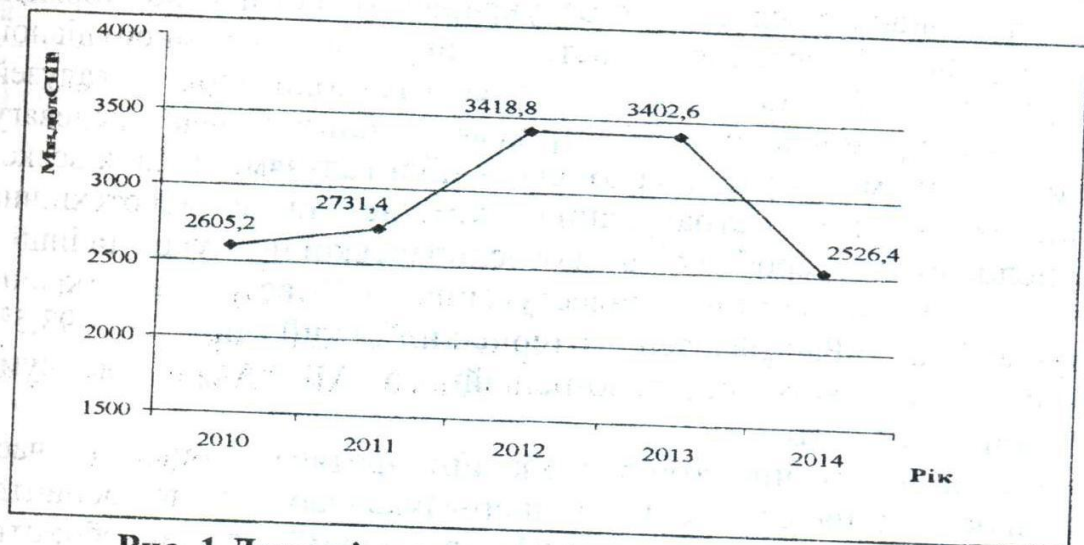
Серед вітчизняних науковців питанням інвестиційної активності та привабливості інвестиційного співробітництва, розглядали: С. Аптекарь [4], Н. Брюховецька [5], Д. Гризенков [6] та інші. Але доцільним є детальний аналіз питання інвестиційного співробітництва України та Австрії.

Метою статті є проаналізувати, на основі статистичних даних Національного банку Австрії та даних Державної служби статистики України, стан фінансово-інвестиційного співробітництва України та Австрії та визначити недоліки та перспективи розвитку подальшого співробітництва обох країн.

Виклад основного матеріалу. Динамічно розвивається процес інвестиційного співробітництва між підприємствами Австрії та України. Складність світової економіки, а також різноманіття можли-

востей, що відкриваються перед компаніями в різних країнах, приводить до того, що компанії часто приймають рішення про використання прямого інвестування капіталу як способу виходу на міжнародний ринок.

Так, за останній рік ми бачимо різкий спад вкладених прямих інвестицій в економіку України з Австрії. Але в 2012 році ми бачимо різке зростання, порівняно з 2011 роком в 1,3 рази і склали 3418,8 млн.дол.США. Ця тенденція продовжилась і в 2013 році (рис.1) [7].

Рис. 1. Динаміка прямих іноземних інвестицій з Австрії в Україну

Але спад можна пояснити зменшенням об'єму інвестицій в економіку України в цілому. У регіональному розрізі найбільше скорочення інвестицій в січні-вересні 2014 року спостерігалось в Одеській (-44,7%), Миколаївській (-39,8%), Рівненській (-31,9%) і Чернівецькій (-29,8%) областях. Також, найбільше скорочення ми спостерігаємо у зоні конфлікту в Луганській та Донецькій областях - на 51,2% і 49,2% відповідно. Варто зазначити, що за оцінкою експертів поліпшення інвестиційного клімату та економічного становища загалом можна спостерігати вже в 2017 році, але все ж Україна потребує рішучих дій і заходів зі сторони влади.

За даними Державної служби статистики України станом на 31.12.2014р. австрійські інвестиції в Україну дорівнювали 2,5 млрд.дол.США. Серед інших країн-інвесторів Австрія посідає 5 місце, її частка у загальному обсязі прямих іноземних інвестицій в Україну складає 5,5%. Порівняно з 2013 роком – 4 місце, 5,6% відповідно. [7]

Тобто у відсотковому та позиційному співвідношенні, Австрія не втрачає своїх позицій в сумарній кількості інвестицій, вкладених в економіку України. І ми можемо говорити про доцільність даного дослідження, і перспективність двостороннього співробітництва.

На території Австрії працює 7 підприємств з українським капіталом. На території України існує близько 500 підприємств з австрійським капіталом. Австрійські підприємці все більше орієнтуються на вітчизняні товари глибокої переробки, завдяки чому удосконалюється структура українсько-австрійської торгівлі за рахунок зростання частки виробів машинобудівної, електротехнічної та інших високотехнологічних галузей української промисловості. Австрійський капітал надає перевагу таким важливим для української економіки галузям, як банківсько-фінансова, система страхування, хімічна та електротехнічна промисловість, переробка сільськогосподарської продукції та інші.

Лідером іноземного інвестування з Австрії в Україну виступає банк "Райффайзен інтернешнл", який придбав 93,5% активів українського поштово-пенсійного АБ "Аваль" на суму 1,028 млрд. дол. США.

Серед інших інвесторів в Україні протягом тривалого часу ефективно працюють СП "Фішер-Мукачево" з виробництва спортивного інвентарю та "Поділля-Обст" з виробництва яблуневого концентрату. 15% акцій "Полтавського гірничо-збагачувального комбінату" володіє австрійська фірма DCM, яка поступово інвестує у технічне переозброєння українського підприємства та має намір збільшити свою частку в ньому.

Крім „Райффайзенбанку”, в Україні також представлені банк „Австрія Кредитанштальт”, „Перший банк австрійських ощадних кас” (придбання 100% банку „Престиж” на суму близько 100 млн. дол. США) та „Фольксбанк” (пакет акцій західноукраїнського банку „Електронік” вартістю 57 млн. євро). У страховій сфері успішно діє компанія „Вінер Штедтіше”, яка володіє контрольними частками вітчизняних страховальників „Юпітер”, „Глобус” та „Княжа”. Підписано також угоду між австрійською страховою компанією „Уніка” та українським партнером „Кредо Класік” щодо придбання контрольної частки останньої. Засновано СП „Автострах”, у якому контрольний пакет 51% тримає страхова група „Дженералі”. Сферою нерухомості, а саме будівництвом готельних, офісних та торговельних комплексів у столиці України, цікавляться також деякі інвестиційні фонди Австрії. [8].

За останніми даними газети «Der standart» найбільш привабливими для австрійських інвестицій є фінансова діяльність - 71,2%, добувна та переробна промисловість 12,2% (виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції, машинобудування, целюлозно-паперове виробництво; видавнича діяльність, виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів, хімічна та нафтохімічна промисловість) торгівля (7,2%).

Сприяння притоку прямих інвестицій в цілому у виробничій сфері створюватиме підґрунтя для активізації зовнішньоторговельної діяльності вітчизняних підприємств. На жаль обсяг інвестицій з австрійської сторони у сферу виробництва складає набагато меншу частку аніж у сферу послуг [7].

Австрія належить до числа провідних європейських інвесторів, і Україна входить до сфери інтересу австрійського капіталу як країна з високим технологічним потенціалом, потенційно містким ринком збуту та вигідним географічним розташуванням. Навіть у Спеціальному випуску - серії "Statistiken Daten & Analysen" зазначається що одна з країн, на якій зосереджена увага до посиленого інвестування зі сторони Австрії є саме Україна. [9].

Обсяг прямих інвестицій (акціонерного капіталу) з України в економіку країн світу на 31 грудня 2013 року становив 6,6 млрд.дол. США.

В порівнянні з інвестиціями із Австрії в вітчизняні підприємства, доля українських інвестицій в Австрію є незначною, проте слід зазначити, що за останні роки вони також динамічно зростають. Стрімке зростання спостерігається у 2012-2014 роках, (майже в 2 рази і складає 5,1 млн.дол.США та в 2014 – 6,1 млн.дол.США) (рис 2) [7]

Досягнення Австрією п'ятірки лідерів іноземного інвестування в Україні було здійснено завдяки придбанню банком "Райффайзен інтернешнл" 93,5% активів українського поштово-пенсійного АБ "Аваль" на суму 1,028 млрд. дол. США. Ефективний розвиток сфери науки і технологій є найважливішою умовою інтеграції України в світову економічну систему. Протягом останніх років державними структурами обох країн було створено сприятливі умови для подальшого розвитку взаємовигідного співробітництва в широкому спектрі напрямів

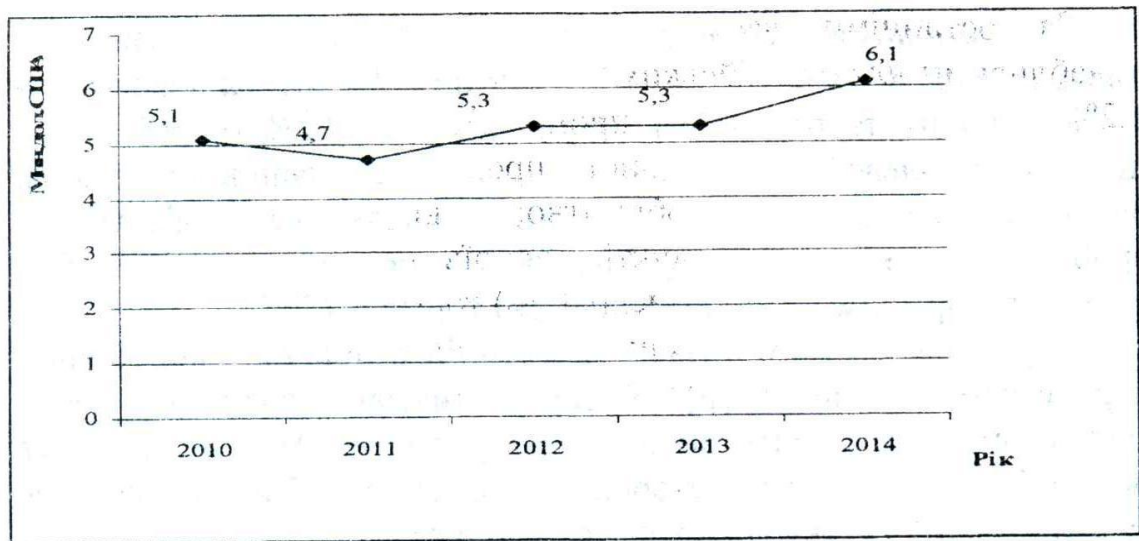

Рис. 2. Динаміка прямих інвестицій з України в Австрію

Сьогодні в українсько-австрійських відносинах склалися в цілому сприятливі умови для активізації економічного та науково-технічного і пов'язаного з ним інвестиційного співробітництва: об'єктивно обумовлене підвищення інтересу до створення конкурентоздатної наукомісткої продукції та розширення своєї присутності за кордоном - з австрійського боку; а з українського - політична стабільність, поступальне реформування й поживлення економіки, що, у свою чергу, обумовлює зростання потреб і можливостей для впровадження нових сучасних технологій; вже досягнутий рівень і подальше вдосконалення законодавства та нормативно-правової бази й механізмів її реалізації; певний (хоча ще не достатній) досвід вже багатьох українських юридичних і фізичних осіб у сфері практичного співробітництва із західними партнерами, а також низка інших факторів.

Висновки. Діяльність спільних українсько-австрійських підприємств свідчить про те, що в структурі торговельно-економічних відносин між Україною та Австрією науково-технічне співробітництво займає не останнє місце. Адже саме завдяки створенню спільних підприємств відбувається вільний рух інтелектуальної власності, ноу-хау, інноваційних розробок в сфері виробництва і реалізації.

Характерними напрямками українсько-австрійського співробітництва є: створення спільних підприємств, і на їх основі передача технологій; обмін, а точніше використання, австрійського

досвіду інноваційної організації роботи виробництва; використання винаходів та ноу-хау; участь у спільних науково-практичних з'їздах та симпозиумах; розробка спільних науково-практичних програм та проектів. Необхідно відзначити, що існують і певні негативні моменти українсько-австрійського науково-технологічного співробітництва, основними з яких є виїзд українських фахівців за кордон.

Список використаних джерел:

1. Dunning J. American investment in British manufacturing industry. Roultagе, 1998.
2. Vernon, R. (1966), "International investment and international trade in the product cycle", Quarterly Journal of Economics, May, pp. 190-207.
3. Schneider, F. The Shadow Economy in Europe / F. Schneider. – Chicago, Illinois: A. T. Kearney, 2011.
4. Аптекарь С.С. Інвестиційне середовище легкої промисловості: монографія / С. С. Аптекарь, Ю. В. Нефьодова. Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. - Донецьк: Донбас, 2014. - 191 с.
5. Моделювання інвестиційної привабливості публічного акціонерного товариства як основа прийняття управлінських рішень / Н. Ю. Брюховецька, О. В. Хасанова // Бізнес Інформ. - 2014. - № 1. - С. 307-313.
6. Бутняров А. Сприятливий інвестиційний клімат країни - запорука залучення іноземних інвестицій / А. Бутняров // Ринок цінних паперів. - 2008. - №3-4. - С. 29-32.
7. Гризенков Д. Особенности фондов прямых инвестиций/Д. Гризенков // Рынок ценных бумаг. -М.:Издательский дом "РЦБ", 2014, N N 4.-С.39-41
8. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
9. Офіційний сайт Державної підтримки українського експорту [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrexport.gov.ua>
10. Statistiken – Daten & Analysen. Austrian outward and inward direct investment at end of 2012 [Electronic resource]. – Access mode - www.oenb.at
11. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>